

Wyrok z dnia 7 lutego 2001 r.

I PKN 240/00

1. Brak obowiązku wykonywania pracy przez odwołanego pracownika w okresie wypowiedzenia (art. 71 KP) nie jest przeszkodą do udzielenia mu w tym czasie urlopu wypoczynkowego.

2. Pracownik nie ma obowiązku złożenia wniosku o przesunięcie terminu rozpoczęcia urlopu wypoczynkowego, jeżeli pracodawca wie o usprawiedliwionej przyczynie uniemożliwiającej wykorzystanie udzielonego urlopu.

Przewodniczący SSN Kazimierz Jaśkowski (sprawozdawca), Sędziowie SN:
Katarzyna Gonera, Walerian Sanetra.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 7 lutego 2001 r. sprawy z powództwa Józefy S. przeciwko B. Teatrowi Dramatycznemu w K. o ekwiwalent pieniężny za nie wykorzystany urlop wypoczynkowy, na skutek kasacji strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Koszalinie z dnia 10 grudnia 1999 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Kasację od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Koszalinie z dnia 10 grudnia 1999 r. [...] wniósł B. Teatr Dramatyczny [...] w K. Zaskarżonym wyrokiem oddalono jego apelację od wyroku Sądu pierwszej instancji zasądającego od pozwanego na rzecz powódki Józefy S. kwotę 7012, 59 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 kwietnia 1999 r. do dnia zapłaty, nadając rygor natychmiastowej wykonalności do wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia powódki w kwocie 3986,40 zł. Sądy obu instancji powołały się na przepisy art. 165 KP i § 5 rozporządzenia z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz.U. Nr 2, poz. 14), uznając, iż powódka

nie mogła rozpocząć urlopu w ustalonym terminie z przyczyny usprawiedliwionej czasową niezdolnością do pracy wywołaną chorobą, a pozwany – mimo ciążącego na nim obowiązku - nie uzgodnił z powódką przesunięcia terminu urlopu.

W kasacji strona pozwana zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie przepisów art. 8 i 165 KP i § 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. poprzez błędne przyjęcie stanu faktycznego i niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych w sprawie. Podniesiono, że powódka została odwołana ze stanowiska i w okresie biegu wypowiedzenia nie miała obowiązku wykonywania pracy.

W odpowiedzi na kasację powódka wniosła o jej odrzucenie lub oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest nieuzasadniona. Bezzasadny jest zarzut naruszenia przepisów art. 8 i 165 KP i § 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz.U. Nr 2, poz. 14).

Celem urlopu wypoczynkowego jest wypoczynek i regeneracja sił, a pracownik, u którego stwierdzono czasową niezdolność do pracy zaistniałą wskutek choroby, nie jest w stanie wykorzystać tego okresu zgodnie z jego przeznaczeniem. Udzielenie zatem pracownikowi urlopu w okresie jego niezdolności do pracy jest niezgodne z regulacją prawną dotyczącą urlopów wypoczynkowych i nie rodzi skutków prawnych. W niniejszej sprawie, mimo iż powódka była czasowo niezdolna do pracy (co zostało odpowiednio udokumentowane), pozwany nie przesunął jej urlopu wypoczynkowego na późniejszy termin, do czego był obowiązany na podstawie przepisów art. 165 pkt 1 KP i § 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r .

Sądy obu instancji słusznie zatem oparły swoje rozstrzygnięcia na przepisach art. 165 KP i § 5 rozporządzenia z dnia 8 stycznia 1997 r. Zgodnie bowiem z art. 165 pkt 1 KP czasowa niezdolność do pracy wskutek choroby jest jedną z przyczyn usprawiedliwiających nieobecność pracownika w pracy, uniemożliwiającą mu rozpoczęcie urlopu wypoczynkowego. W przypadku zaistnienia powyższej sytuacji pracodawca obowiązany jest przesunąć pracownikowi urlop na termin późniejszy. Powyż-

szy przepis dotyczy zatem sytuacji, w której urlop wypoczynkowy jeszcze się nie rozpoczął, a pracownik może udokumentować czasową niezdolność do pracy zaistniałą wskutek choroby, stanowiącą przeszkodę w rozpoczęciu wykorzystywania przez niego urlopu. Ponadto należy dodać, iż dla zaistnienia po stronie pracodawcy obowiązku przesunięcia terminu rozpoczęcia przez pracownika urlopu wystarczające jest już samo powzięcie przez niego wiadomości o istnieniu usprawiedliwionej nieobecności pracownika w pracy. Pracownik natomiast ze swej strony nie jest zobowiązany do występowania w tej sprawie z wnioskiem do pracodawcy. Nadto zgodnie z § 5 rozporządzenia z dnia 8 stycznia 1997 r., w okolicznościach uzasadniających przesunięcie urlopu na inny termin niż określony w planie urlopów pracodawca jest obowiązany udzielić pracownikowi niewykorzystanego urlopu w terminie z nim uzgodnionym. Nie ma również znaczenia, czy do przesunięcia terminu rozpoczęcia urlopu doszło na podstawie przyczyn fakultatywnych wynikających z treści art. 164 KP, czy też obligatoryjnych wynikających z treści art. 165 KP – jak w niniejszej sprawie. Uregulowania te stanowią uszczegółowienie pracowniczego prawa do wypoczynku wyrażonego w art. 14 KP, którego jednym z podstawowych elementów jest coroczny płatny urlop wypoczynkowy. Gwarancję tego prawa zawiera Konstytucja w art. 66.

Chybiony jest również kasacyjny zarzut naruszenia art. 8 KP. Słusznie bowiem zauważył Sąd drugiej instancji, iż dopiero zaistnienie sytuacji nietypowych, w których zastosowane prawo tworzy stan niezgodny z oczekiwaniami społecznymi i powszechnym poczuciem sprawiedliwości, usprawiedliwia odesłanie do klauzul generalnych. W niniejszej sprawie natomiast nie mamy do czynienia z taką sytuacją. Sam fakt, że powódka w okresie wypowiedzenia nie była obowiązana do pracy (art. 71 KP) i nabywała prawo do wynagrodzenia (art. 70 § 2 KP) nie jest przeszkodą do udzielenia jej urlopu w tym czasie. Kwestia ta była już przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, który w wyroku z dnia 13 kwietnia 1999 r., I PKN 1/99 (OSNAPiUS 2000 nr 12, poz.458), uznał, iż „Pracownik zwolniony z obowiązku wykonywania pracy w okresie wypowiedzenia stosunku pracy wskutek odwołania ze stanowiska (art. 71 KP) mógł być zobowiązany przez pracodawcę do wykorzystania bieżącego urlopu wypoczynkowego (art. 170 KP w brzmieniu obowiązującym przed dniem 2 czerwca 1996 r.)”. W uzasadnieniu powyższego orzeczenia Sąd Najwyższy wskazał, iż brak obowiązku świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia nie jest równoznaczny z zerwaniem więzów łączących pracownika z pracodawcą i ustaniem wszelkich jego obowiązków wynikających ze stosunku pracy, pracodawca może bowiem w tym

czasie żądać od pracownika wypełnienia konkretnych powinności. Z tych względów, Sąd Najwyższy uznał, że ustawowe zwolnienie pracownika od obowiązku świadczenia pracy nie oznacza absolutnej swobody pracownika i nie może być utożsamiane z okresem wypoczynku lub też z czasem wolnym od pracy w rozumieniu np. art. 14 KP, w który ingerencja pracodawcy nie jest - co do zasady - dopuszczalna. Zatem korzystanie przez pracownika ze zwolnienia od świadczenia pracy nie sprzeciwia się udzieleniu mu w tym czasie urlopu wypoczynkowego, gdyż czas ten nie został przeznaczony na jakiś określony cel, z którym sprzeczne byłoby korzystanie z urlopu wypoczynkowego. O nadużyciu prawa przez pracownika mogłaby świadczyć jego nieuzasadniona odmowa przyjęcia propozycji wykorzystania urlopu w okresie niewykonywania pracy na podstawie art. 71 KP. Należałoby wówczas ocenić, czy nie stanowi to nadużycia wynikającego z § 5 rozporządzenia z dnia 8 stycznia 1997 r. prawa pracownika do wyrażenia zgody na ustalenie nowego terminu urlopu, który nie został wykorzystany zgodnie z planem z powodu choroby pracownika.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy oddalił kasację na podstawie art. 393¹² KPC.

=====